

LIGJ PËR MBROJTJEN NGA ZHURMA NË MJEDISIN JETËSOR

TEKST I KONSOLIDUAR ¹

Teksti në gjuhën

Maqedonase

Закон за заштита од бучава во животната средина

Teksti në

gjuhën Angleze

Law on Protection Against Environmental Noise

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1

Lënda e rregullimit

Me këtë ligj rregullohen të drejtat dhe detyrimet e Republikës së Maqedonisë, të komunës, të qytetit të Shkupit, të komunave në qytetin e Shkupit, si dhe të drejtat dhe detyrimet e personave juridikë dhe fizikë në raport me menaxhimin me zhurmën në mjedisin jetësor dhe mbrojtjen nga zhurma në mjedisin jetësor.

Neni 2

Qëllimet

Qëllimet e këtij ligji janë:

- krijimi i kushteve të shëndosha për jetën e njerëzve dhe mbrojtjen e mjedisit jetësor nga zhurma;
- marrja e masave dhe e aktiviteteve për evitimin, pengimin ose zvogëlimin e zhurmës;
- marrja e masave për mbrojtje nga zhurma e cila është e imponuar nga mjedisi i afërt dhe shkakton pakënaqësi dhe shqetësim;
- mënjanimi ose zvogëlimi i efekteve të dëmshme të cilat janë pasojë nga ekspozimi i zhurmës në mediumet dhe sferat e mjedisit jetësor, dhe
- sigurimi i bazës për zhvillimin e masave për zvogëlimin e zhurmës që e emitojnë burimet e mëdha, veçanërisht mjetet transportuese rrugore, hekurudhore dhe ujore dhe infrastruktura, mjetet fluturuese, pajisja që përdoret në lokacion të hapur dhe në industri, si dhe mjetet mekanike të lëvizshme për punë.

Neni 3

Zbatimi i Ligjit

Dispozitat e këtij ligji kanë të bëjnë me:

- zhurmën në mjedisin jetësor (në tekstin e mëtutjeshëm zhurma) të cilës njerëzit i ekspozohen në:
 - aglomerim, zonë, rajone të qeta në aglomerim, rajon të qetë në natyrë, si dhe në rrethinën e institucioneve specifike edukuese, shëndetësore dhe rekreative dhe/ose rajone me interes të veçantë.
- vlerësimin, menaxhimin dhe kontrollin e zhurmës të shkaktuar nga mjetet transportuese në komunikacionin rrugor, hekurudhor, ajror dhe ujor, zhurmën që krijohet në fqinjësi dhe në hapësirën ajrore, si dhe zhurmën në lokacion të hapur të shkaktuar nga instalimet dhe stabilimentet industriale, duke përfshirë edhe kategoritë e veprimtarive

ekonomike;

- përcaktimin e nivelit të ekspozimit të zhurmës përmes evidentimit të zhurmës me metoda për vlerësimin dhe përpunimin e kartelave strategjike për zhurmë;
- përgatitjen e planeve aksionare për zhurmë dhe planifikim akustik, në bazë të rezultateve nga monitorimi i zhurmës, me qëllim të pengimit dhe zvogëlimit të zhurmës atje ku është e mundur, e veçanërisht në rastet kur tejkalimi i vlerave kufitare të zhurmës, mund të shkaktojë shqetësim dhe ndikime të dëmshme mbi njerëzit, ose të mbahet vlera e indikatorit të zhurmës në rajonet në të cilat vlerat më të larta kufitare nuk janë tejkaluar;
- të drejtën e sigurimit në qasje dhe dërgimin e informative publikut për gjendjen e zhurmës; dhe
- realizimin e drejtave dhe detyrimeve të: organeve shtetërore dhe njësive të vetadministrimit lokal, personave juridikë dhe fizikë dhe qytetarëve për vlerësimin, menaxhimin dhe kontrollin e zhurmës në mjedisin jetësor.

Neni 4

Përfshirjet

Dispozitat e këtij ligji nuk kanë të bëjnë me zhurmën:

- të shkaktuar nga vetë personi i ekspozuar;
- në vendin e punës dhe në mjedisin e punës;
- e cila shfaqet në brendësinë e mjeteve transportuese, dhe
- e cila shfaqet si rezultat i aktiviteteve ushtarake në poligonet ushtarake.

Neni 5

Zbatimi i dispozitave të tjera në menaxhimin me zhurmën

(1) Përveç dispozitave të këtij ligji, ndaj zhurmës në mjedisin jetësor zbatohen edhe marrëveshjet dhe konventat ndërkombëtare të ratifikuara nga ana e Republikës së Maqedonisë dhe standardet në komunikacionin rrugor, hekurudhor, ajror dhe ujor.

(2) Për çështjet që nuk janë të rregulluara me këtë ligj, ndërsa kanë të bëjnë me zhurmën në mjedisin jetësorë, zbatohen dispozitat nga Ligji për mjedisin jetësor.

Neni 6

Subjektet në menaxhim me zhurmën

Organet e administratës shtetërore, komunat, qyteti i Shkupit dhe komunat e qytetit të Shkupit, personat juridikë dhe fizikë janë të detyruar ta zbatojnë mbrojtjen e përcaktuar nga zhurma, si dhe ta mundësojnë zbatimin e saj.

II. DEFINICIONET

Neni 7

Nocionet dhe definicionet themelore

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë këtë kuptim:

1. **Aglomerim** është pjesë e territorit të Republikës së Maqedonisë, e caktuar nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, e cila ka mbi 100.000 persona dhe/ose dendësi të popullatës për shkak të së cilës konsiderohet si rajon i urbanizuar;
2. **Planifikim akustik** është kontrolli i zhurmës vijuese përmes masave të

krijuara me plan, siç janë:

- planifikimi i shfrytëzimit të tokës,
- inxhinieringu sistematik dhe planifikimi i komunikacionit,
- zvogëlimi i zhurmës përmes masave për izolimin e zërit dhe
- kontrollimi i zhurmës së burimeve;

3. **Plan aksionar** për zhurmë është plani i përpiluar dhe i destinuar për menaxhim me problemet dhe efektet e lidhura me zhurmën, duke përfshirë zvogëlimin e zhurmës nëse është e nevojshme;

4. **Zhurmë në mjedisin jetësor** është zhurma e shkaktuar nga zëri i padashur, ose i dëmshëm i jashtëm i krijuar nga aktivitetet njerëzore i cili është imponuar nga mjedisi i afërt dhe shkakton pakënaqësi dhe shqetësim, duke përfshirë edhe zhurmën e emituar nga mjetet e transportit rrugor, hekurudhor dhe komunikacionit ajror dhe nga vendet e aktivitetit industrial, siç janë ato të përcaktuara në Kreun 10 të Ligjit për mjedisin jetësor që ka të bëjë me lejet e integruara ekologjike për punë të instilacioneve të cilat ndikojnë mbi mjedisin jetësor;

5. **Zhurmë nga fqinjësia** është pranimi i përhapjes së zhurmës ndërmjet vendeve fqinje në të cilat qëndrojnë ose jetojnë njerëz, e cila shkakton pakënaqësi dhe shqetësim;

6. **Pakënaqësi nga zhurma** nënkupton shqetësimin e shkaktuar nga shpërndarja e zhurmës e cila është e shpeshtë dhe/ose afatgjatë, e krijuar në kohë dhe vend të caktuar, e cila e pengon ose ndikon në aktivitetin e zakonshëm dhe në punë, përqendrim, pushim dhe në gjumin e njerëzve.

7. **Shqetësim nga zhurma** nënkupton edhe shkallën e shqetësimit të banorëve nga zhurma e përcaktuar me ndihmën e matjeve ose të shikimeve të terrenit;

8. **Rrugë kryesore** , në kuptim të këtij ligji, është rruga regjionale, nacionale ose ndërkombëtare e përcaktuar nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, nëpër të cilën kalojnë më shumë se 3.000.000 automjete në vit ose për shkak të nivelit të zhurmës mund të shkaktojë shqetësimin e njerëzve;

9. **Vijë hekurudhore kryesore** , në kuptim të këtij ligji, është vija hekurudhore e përcaktuar nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në të cilën kalojnë më shumë se 30.000 vagon në vit ose për shkak të nivelit të zhurmës mund të shkaktojë shqetësimin e njerëzve;

10. **Aeroport kryesor** , në kuptim të këtij ligji, është aeroporti civil i përcaktuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, në të cilin shënohen më shumë se 50.000 lëvizje në vit (me lëvizje nënkuptohet ngritje dhe zbritje), duke përfshirë lëvizjet të cilat janë vetëm për shkak të trajnimit të mjeteve të lehta fluturuese ose për shkak të nivelit të zhurmës mund të shkaktojë shqetësimin e njerëzve.

11. **Vlerë kufitare** është vlera e L_{dn} (L_{den}) ose të L_n (L_n), ndërsa atje ku është përkatëse me L_d (L_d) dhe L_v (L_e), e përcaktuar nga ana e organeve të administratës shtetërore, tejkalimi i së cilës shkakton detyrim organeve kompetente të shqyrtojnë ose të aplikojnë masa për zbutjen dhe mbrojtjen nga zhurma; Vlerat kufitare munden të jenë të ndryshme për tipa të ndryshëm të zhurmës (zhurmë nga komunikacioni rrugor, hekurudhor, ajror, zhurmë industriale, etj.), për rrethina të ndryshme dhe ndjeshmëri të ndryshme të zhurmës së banorëve; Ata gjithashtu munden të jenë të ndryshëm për gjendjet ekzistuese dhe gjendjet e reja (ku ekziston ndryshim i gjendjes në raport me burimin e zhurmës ose shfrytëzimin e rrethinës);

12. **Ndërtimi si burim i zhurmës** , është gjithçka që është shkaktuar me ndërtimin dhe është e lidhur me tokën, ndërsa paraqet tërësi fizike, teknike - teknologjike dhe ndërtimore së bashku me instilacionet e montuara, përkatësisht pajisje dhe ndërtesa që nuk është krijuar me ndërtim, nëse me të ndryshohet destinacioni i vendit;

13. **Aktivitetete ndërtimi** , si burim i zhurmës janë ato aktivitetete të cilat dalin nga pajisja e ndërtimit e cila përdoret gjatë ndërtimit, ridedikimit, renovimit, prishjes dhe/ose mënjanimit të ndërtesës ose strukturës së saj, duke përfshirë edhe aktivitetet e lidhura me pastrimin, gropimin dhe/ose rregullimin e tokës;
14. **Indikator plotësues për zhurmë** është indikatori i veçantë i zhurmës me vlera përkatëse kufitare, e cila zbatohet sipas nevojës;
15. **Përhapje e zërit** është niveli i përgjithshëm i zërit, të cilin burimi e lëshon në hapësirën përreth;
16. **Përhapje e zhurmës** është niveli i përgjithshëm i zërit, të cilin burimi e lëshon në hapësirën përreth;
17. **Zonë** është pjesa e territorit të Republikës së Maqedonisë me kufij të definuar, në bazë të qëllimeve të vlerësimit dhe menaxhimit me zhurmën;
18. **Vend i mbyllur** për qëndrim është hapësira në banesat dhe ndërtesat publike të dedikuara për qëndrim të njerëzve;
19. **Indikator për zhurmë** është shkalla fizike për përshkrimin e zhurmës në mjedisin jetësore, e cila është e lidhur me efekt të dëmshëm;
20. **Burim i zhurmës** është ndërtesa, stabilimenti, pajisja, instilacioni, aparati, mjeti dhe aparati i cili me punë/veprimtari ose përdorim shkakton zhurmë të përhershme ose të përkohshme, aktivitet të zhurmshëm nga njerëz dhe kafshë, duke përfshirë edhe aktivitetet ndërtimore, si dhe aktivitetet tjera prej të cilave zgjerohet dhe/ose kryhet shpërndarja e zërit në mjedis;
21. **Shpërndarje e zërit** është niveli i përgjithshëm i zërit në vendin e pranimit, i cili e përbën nivelin bazë dhe nivelin nga burime të caktuara;
22. **Shpërndarje e zhurmës** është niveli i zhurmës në vend të caktuar në mjedisin e jashtëm, e cila ka dalë nga shpërndarja e një ose me tepër burime të zhurmës (në tekstin e mëtutjeshëm: niveli i zhurmës) dhe shprehet në decibelë dB (A);
23. **Instalim** , si burim i zhurmës, është njësia teknike në të cilën kryhen një ose me tepër veprime në suaza të aktiviteteve/veprimtarive industriale ose tregtare drejtpërsëdrejti të lidhura me ta dhe/ose teknikisht të lidhura me veprimet që kryhen në atë lokacion, e të cilat mundën të kenë efekt mbi nivelin e zhurmës;
24. **Publik** është një ose më tepër persona fizikë ose juridikë, dhe në pajtim me ligjin organizata dhe shoqata të formuara të qytetarëve;
25. **Karta e zhurmës për vitin rrjedhës** është karta në të cilën janë përfaqësuar të dhëna për gjendjen momentale të zhurmës në vitin rrjedhës;
26. **Kadastra e krijuesve të zhurmës** është evidenca kuantitative dhe kualitative e burimeve të zhurmës në të cilën është kyçur dhe karta e burimeve të zhurmës;
27. **L_{dvn}** (Lden) (indikator për zhurmë në mes të ditës-mbrëmjes-natës) do të thotë indikator për zhurmë për shqetësimin e përgjithshëm, të definuar me afër në nenin 10 të këtij ligji;
28. **L_d** (L) (indikator për zhurmë gjatë ditës) do të thotë indikator për zhurmë për shqetësim gjatë periudhës ditore;
29. **L_v** (Le) (indikator për zhurmë gjatë mbrëmjes) do të thotë indikator për zhurmë për shqetësim gjatë periudhës së mbrëmjes;
30. **L_n** (Ln) (indikator për zhurmë gjatë natës) do të thotë indikator për zhurmë për shqetësim gjatë periudhës së natës.

31. **L_{ek}** (L_q) (nivel ekuivalent të zhurmës) është indikator për zhurmën të llogaritur nga nivelet e matura të zhurmës në një interval kohor;
32. **Metodë e vlerësimit** është metoda e përdorur për llogaritjen, parashikimet, vlerësimin dhe matjen e vlerës së indikatorit për zhurmë dhe të efekteve të dëmshme të lidhura me ta;
33. **Vend për qëndrim** është çdo hapësirë e hapur ose e mbyllur në të cilën njerëzit qëndrojnë përherë ose përkohësisht;
34. **Monitorim i zhurmës** është matja, përcjellja dhe kontrolli sistematik i gjendjeve të zhurmës në mediumet dhe sferat e mjedisit jetësor;
35. **Organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale** për menaxhimin me zhurmë në sferën e mjedisit jetësor është Drejtoria e mjedisit jetësor;
36. **Niveli i zhurmës** paraqet vlerën e shtypjes të zërit të matur ose intensiteti i shprehur në decibel dB A;
37. **Paraqitja e zhurmës** në kartë është përfaqësim i të dhënave për gjendjen ekzistuese ose të paraparë të zhurmës përmes indikatorit të nivelit të zhurmës me udhëzim të tejkalimit të cilës do vlerë kufitare të përcaktuar, numrin e njerëzve të cilët janë të prekur në rajon të caktuar ose numri i banesave të ekspozuar të vlerave të caktuara të indikatorit në nivel të zhurmës në rajon të caktuar.
38. **Vendbanim** në kuptim të këtij ligji paraqet rajon i një apo më tepër komunash, dhe/ose pjesë nga rajoni i komunës i përcaktuar nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në të cilën për shkak të dendësisë së popullatës llogaritet si rajon i urbanizuar dhe për shkak të nivelit të zhurmës që ekziston në të, është e nevojshme të merren masa për zvogëlimin e zhurmës në mjedisin jetësor;
39. **Vlerësim** është metoda e përdorur për përlllogaritje, parashikime, vlerësim dhe matjen e vlerës së indikatorit për zhurmë në mjedisin jetësor ose efektet e dëmshme përkatëse;
40. **Raport efekt-dozë** është raporti ndërmjet vlerës së indikatorit për zhurmë dhe efektit të dëmshëm;
41. **Vend i hapur për qëndrim** është çdo vend në të cilin qëndrojnë njerëz për shkak të pushimit, zbavitjes ose rekreacionit;
42. **Nivel bazë i zhurmës** është niveli i zhurmës kur burim i caktuar i provuar i zhurmës nuk punon;
43. **Pajisje**, si burim i zhurmës, me aparate të veçanta, instilacione procesuale dhe prodhime të tjera nga të cilat përbëhet stabilimenti ose në mënyrë të pavarur janë montuar dhe/ose futur në ndërtim me të cilat kryhen aktivitete dhe/ose shërbejnë për kryerjen e procesit teknologjik ose tjetër;
44. **Stabiliment**, si burim i zhurmës, është përmbledhja e pajisjeve të lidhura e cila shërben për realizimin e procesit teknologjik ose tjetër në pajtim me dedikimin e ndërtimit;
45. **Rajon me interes të veçantë** është rajon i mbrojtur i përcaktuar me ligj;
46. **Mjete transporti**, si burime të zhurmës, me të gjitha mjetet për transport të njerëzve, mallra, prodhime dhe ngjashëm, të cilat janë pjesëmarrës në komunikacionin rrugor, hekurudhor, ajror dhe ujor.
47. **Hapësirë pune**, si burim i zhurmës, është çdo lokal i hapur ose i mbyllur në të cilin njerëzit punojnë me mjete dhe pajisje për punë;
48. **Kartë strategjike e zhurmës** është karta e përpiluar për vlerësimin

global të ekspozimit të përcaktuar të zhurmës në rajon të caktuar si rezultat i burimeve të ndryshme të zhurmës dhe/ose për parashikime të përgjithshme në atë rajon;

49. **Standarde për mbrojtje nga zhurma** janë standardet të cilat duhet t'i plotësojnë objektet, pajisja, stabilimentet, instilacionet, aparatet për amvisëri, mjetet transportuese dhe aparatet dhe pajisja tjetër me qëllim që të sigurohet mbrojtje nga zhurma;

50. **Fqinjësia** paraqet rajonin ku në afërsi fqinje të drejtpërdrejtë ekzistojnë vende për qëndrim, duke përfshirë edhe ndërtesat për banim dhe shtëpitë individuale;

51. **Punë profesionale për mbrojtje nga zhurma** janë punët për zbatimin e matjes dhe vlerësimin e gjendjeve të përcaktuara me zhurmën, si dhe aktiviteteteve për pengimin, zvogëlimin dhe mënjanimin e rreziqeve nga zhurma për mjedisin jetësor dhe shëndetin e njerëzve;

52. **Rajon i qetë** është rajoni, i përcaktuar nga organi kompetent, i cila nuk i është ekspozuar në vlerë të Ldvn ose indikatorit tjetër përkatës për zhurmë më të madhe nga vlera e përcaktuar e vërtetuar nga organi kompetent, nga cilido burim i zhurmës;

53. **Rajon i qetë në natyrë** është rajoni, i përcaktuar nga organi kompetent, i cili nuk është i rregulluar nga zhurma e komunikacionit, industrisë ose aktiviteteteve rekreative;

54. **Menaxhim me të dhëna** është grumbullimi, përpunimi, sistematizimi, ruajtja, shfrytëzimi, shpërndarja dhe prezantimi i të dhënave gjithëpërfshirëse, të sakta dhe publikisht të kapshme dhe informacione për gjendjet, kualitetin dhe ndryshimet e zhurmës;

55. **Person fizik** është tregtari individual i cili në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare është i regjistruar në regjistrin tregtar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse, si dhe çdo qytetar, zejtar, dhe bujk dhe kryerës tjerë të veprimtarisë profesionale;

56. **Efekte të dëmshme** janë efektet negative mbi shëndetin e njerëzve; dhe

57. **Mjedis i jashtëm** është hapësira përreth burimit të zhurmës ku matet niveli i zhurmës.

III. BURIMET E ZHURMËS NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 8

Burimet e përgjithshme në mjedisin jetësor

(1) Si burime të përgjithshme të zhurmës në mjedisin jetësor në pajtim me këtë ligj janë:

- stabilimenti industrial, ekonomik, zejtar ose tjetër prodhues ose instalimi, si dhe pajisja tjetër;
- aktivitete ndërtimore;
- rrugë kryesore, infrastrukturë rrugore tejujore dhe hekurudhore;
- aeroport ose helidrom vend për ngritje ose zbritje;
- poligon për nevojat e mbrojtjes dhe shpëtimit;
- infrastrukturë rrugore;
- parking i mbyllur (në objekt) ose i hapur;
- ndërtesa për banim dhe qëndrim të njerëzve (fqinjësi);
- ndërtime për manifestime sportive ose tjera publike;
- objekt në të cilin përdoren pajisje me zë;
- aparate për amvisëri;
- autodrome, parke zbavitëse, poligone sportive për qitje, lokacione rekreative pranë brigjeve dhe stabilimente të ngjashme për zbavitje;
- kantier ndërtimi i hapur ose i mbyllur, dhe

- si dhe burime tjera të zhurmës nga e cila krijohet zhurmë më e madhe nga ajo e përcaktuar.

(2) Si burim i përgjithshëm i zhurmës konsiderohet edhe mbajtja e manifestimit publik, tubimi publik dhe përdorimi i çfarëdo pajisjeje me zë ose pajisjeje tjetër, që shkakton zhurmë, nëse aktiviteti zhvillohet në vend publik, në lokacion të ose ndërtesë e cila nuk është e dedikuar për atë veprimtari.

IV. VLERAT KUFIZUESE TË NIVELIT TË ZHURMËS NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 9

(1) Ndalohet emetimi i zhurmës në mjedis jetësor e cila është mbi vlerat e përcaktuara kufizuese.

(2) Për evitimin, pengimin ose zvogëlimin e efekteve të dëmshme ndaj shëndetit të njeriut dhe ndaj mjedisit jetësor, përcaktohen vlera kufizuese të nivelit të zhurmës të cilat kanë të bëjnë me kufizimin e niveleve të të gjitha burimeve të zhurmës, duke përfshirë periudhën kohore, vendpozitën e burimit dhe llojet e rajoneve dhe të viseve në të cilat krijohet zhurma.

(3) Vlerat kufizuese të zhurmës nga paragrafi (2) të këtij neni shprehen me ndihmën e indikatorëve për zhurmë në mjedisin jetësor në pajtim me këtë ligj.

(4) Vlerat kufizuese të nivelit të zhurmës nga paragrafi (2) të këtij neni i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e Punëve të Brendshme.

V. INDIKATORË PËR ZHURMË NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 10

Indikatorët për zhurmë në mjedisin jetësor

(1) Indikatorët për zhurmë shfrytëzohen me qëllim që të caktohen standardet për mbrojtje nga zhurma dhe niveli i zhurmës në mjedisin jetësor, gjegjësisht vlerat kufizuese të zhurmës në mjedisin jetësor, vlerësimi dhe parashikimet e gjendjes me zhurmën, përpunimi i kartelave strategjike të zhurmës dhe planifikimi i masave për mbrojtjen nga zhurma.

(2) Indikatorët e zhurmës sipas këtij ligji janë:

- 1) Indikator i ekspozimit të përgjithshëm të zhurmës (zhurmë gjatë tërë ditën) në mjedisin jetësor;
- 2) Indikator për ekspozim të zhurmës gjatë natës;
- 3) Indikator për ekspozim të zhurmës gjatë ditës;
- 4) Indikator për ekspozim të zhurmës gjatë mbrëmjes; dhe
- 5) Indikatorë plotësues për zhurmë.

(3) Intensiteti i zhurmës gjatë tërë ditën përcaktohet me shprehjen:

$$L_{\text{eq}} = 10 \cdot \lg \left(\frac{1}{24} (0.2 \cdot 10^{L_{\text{d}}} + 4 \cdot 10^{L_{\text{m}}} + 8 \cdot 10^{L_{\text{n}}}) \right)$$

(4) Zbatimin e indikatorëve për zhurmë, indikatorëve plotësues për zhurmë, mënyrën e matjes së zhurmës dhe metodat për vlerësim me indikatorë për zhurmën në mjedisin jetësor, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga

sfera e mjedisi jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

VI. ADMINISTRIMI ME ZHURMËN NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 11

Administrimi me zhurmën

Administrimi me zhurmën kryhet nëpërmjet:

1. metodave të vlerësimit me indikatorë për zhurmë;
2. metodave të vlerësimit për efekte të dëmshme;
3. miratimit dhe zbatimit të dokumenteve të planit, si dhe
4. ndërmarrjes së masave për mbrojtjen nga zhurma në mjedisin jetësor.

1. METODAT E VLERËSIMIT ME INDIKATORË TË ZHURMËS NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 12

Matja dhe përlllogaritja

Vlerat e indikatorëve të zhurmës në mjedisin jetësor mund të përcaktohen me matje (në vendin e vlerësimit) dhe me përlllogaritje.

2. METODAT E VLERËSIMIT TË EFEKTEVE TË DËMSHME

Neni 13

Vlerësimi i efekteve të dëmshme

(1) Efektet e dëmshme nga zhurma ndaj shëndetit të njerëzve vlerësohet me ndihmën e raportit dozë-efekt. Raporti dozë-efekt përcaktohen si raport ndërmjet LDVN dhe shqetësimit dhe në raport ndërmjet LN dhe çrregullimit të gjumit.

(2) Metodave të vlerësimit të efekteve të dëmshme nga zhurma ndaj shëndetit të njerëzve, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Vlerësimin e efekteve të dëmshme ndaj shëndetit të njerëzve gjatë zmadhimit të nivelit të zhurmës e kryejnë institucionet kompetente të shëndetësisë.

3. MIRATIMI DHE ZBATIMI I DOKUMENTEVE TË PLANIT

Neni 14

Dokumentet e planit

(1) Për shkak të realizimit e qëllimeve të vendosura në pajtim me këtë ligj, si dhe për shkak të planifikimit të tyre përpunohen:
- kartelat strategjike për zhurmë, dhe

- planet aksionare për zhurmë.

(2) Kartelat strategjike për zhurmë nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni paraqiten si:

- 1) kartela strategjike për zhurmë për aglomerime;
- 2) kartelat strategjike për zhurmë për rrugë kryesore;
- 3) kartelat strategjike për zhurmë për vija kryesore hekurudhore;
- 4) kartelat strategjike për zhurmë për aeroporte kryesore, dhe
- 5) kartelat strategjike për zhurmë për vendbanime, dhe
- 6) kartelat strategjike për zhurmë për rajone me interes të veçantë të cilat nuk i bëjnë pjesë në aglomerim të caktuar.

Neni 15

Shkaktimi strategjik i zhurmës në mjedisin jetësor të kartelës

(1) Kartelat strategjike për zhurmë detyrimisht përpunohen për të gjitha aglomerimet, rrugët kryesore, vijat kryesore hekurudhore dhe aeroportet kryesore në territorin e Republikës së Maqedonisë. Kartelat strategjike për zhurmë për vendbanime dhe rajone me interes të veçantë përpunohen sipas nevojës në bazë të vendimit të miratuar nga personi juridik i cili administron me rajonin.

(2) Për përpunimin, miratimin, shfrytëzimin dhe ruajtjen e kartelave strategjike për zhurmë kompetent janë:

- këshilli i komunave dhe të Qytetit të Shkupit me propozimin e kryetarëve të komunave dhe të Qytetit të Shkupit - për aglomerime dhe për vendbanime.
- Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor për - rrugë kryesore, vija kryesore të hekurudhës dhe aeroporte kryesore.
- personi juridik i cili administron me rajonin me interes të veçantë për kartelën strategjike për zhurmë për rajonin me interes të veçantë.

(3) Organet dhe personi juridik nga paragrafi (2) të këtij neni, organet tjera të administratës shtetërore, si dhe personat juridikë dhe fizikë nga rajonet të cilat janë përfshirë në kartelat strategjike për zhurmë, janë të obliguara që ndërmjet vetes të bashkëpunojnë dhe të këmbëjnë të dhëna dhe informata për shkak të përpunimit të kartelave strategjike për zhurmë.

(4) Kartelat strategjike për zhurmë veçanërisht përmbajnë tekst, paraqitje grafike dhe shtojca për:

- gjendjen paraprake të zhurmës, të përhershme dhe të pritur, të përcaktuar në bazë të vlerave të indikatorëve për zhurmë;
- tejkalimin e vlerës kufizuese të indikatorëve për zhurmë;
- numrin e vlerësuar të banesave, institucioneve për fëmijë, institucioneve arsimore dhe shëndetësore në rajon të përcaktuar, të cilat u janë ekspozuar vlerave të zmadhuara të indikatorëve të zhurmës, dhe
- numrin e vlerësuar të njerëzve të cilët jetojnë në rajonin e zhurmës së ekspozuar.

(5) Organet dhe personat juridikë kompetentë për përpunimin e kartelave strategjike për zhurmë nga paragrafi 2 të këtij neni, gjatë shkaktimit të zhurmës së kartelës strategjike për teori në afërsi të kufirit ndërkombëtar, janë të obliguar të bashkëpunojnë me organet kompetente për miratimin e kartelave strategjike për zhurmë nga shteti fqinj.

(6) Mënyrën e bashkëpunimit të organeve kompetente për përpunimin e kartelave strategjike për zhurmë me organet kompetente për miratimin e kartelave strategjike për zhurmë nga shtet fqinje, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e Punëve të Jashtme.

(7) Me kartelat strategjike për zhurmë përcaktohen rajonet parësore në të cilat është vërejtur tejkalimi i vlerave të indikatorit të përcaktuar, e i cili mund të shkaktojë veprim të dëmshëm ndaj shëndetit të njerëzve, dhe për të cilat duhet të përgatitet plan aksionar për zhurmë.

(8) Kartelat strategjike për zhurmë përpunohen, për një periudhë prej pesë vjetësh dhe revidohen në secilën pesë vjet.

(9) Kryetarët e komunave dhe kryetari i Qytetit të Shkupit, gjegjësisht organi kompetent për rajonin me interes të veçantë, janë të obliguar që t'ia dërgojnë për miratim kartelat strategjike për zhurmë organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, në afat prej tridhjetë ditësh nga dita e përpunimit të tyre. Kartat strategjike për zhurmë të cilat kanë të bëjnë me rrugët kryesore, vijat hekurudhore kryesore dhe aeroporte kryesore në territorin e Republikës së Maqedonisë, lejohen nga ana e Qeverisë së Republikës të Maqedonisë me propozim të organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(10) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor është i obliguar që t'i mbledhë, ruajë dhe evidentojë kartelat e lejuara strategjike për zhurmë.

(11) Përmbajtjen më të përafërt të kartelave strategjike për zhurmë, mënyrën e përpunimit dhe mënyrën e mbledhjes së të dhënave për përpunimin e kartelave strategjike për zhurmë, si dhe mënyrën e grumbullimit të tyre, ruajtjen dhe evidentimin, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(12) Të dhënat nga kartelat strategjike për zhurmë detyrimisht shfrytëzohen gjatë përpunimit të planeve hapësinore dhe urbanistike.

Neni 16

Përcaktimi i objekteve për përpunimin e kartelave strategjike për zhurmë

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e organit të administratës shtetërore për punët nga sfera e mjedisit jetësor, i përcakton aglomerimet, rrugët kryesore, vijat hekurudhore kryesore dhe aeroportet kryesore për të cilat duhet të përgatiten kartelat strategjike për zhurmë, si dhe komuna kompetente për përpunimin e kartelës strategjike për zhurmë në rastin kur aglomerimi përfshin rajone të më shumë komunave dhe mënyrën e bashkëpunimit dhe të organizimit të tyre.

(2) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, i përcakton vendbanimet dhe rajone me interes të veçantë të cilat nuk bëjnë pjesë në aglomerim të caktuar për të cilat duhet të përgatitet kartela strategjike për zhurmë.

Neni 17

Plane aksionare për zhurmë në mjedisin jetësor

(1) Në bazë të kartelave strategjike për zhurmë përgatiten plane aksionare për zhurmë në mjedisin jetësor.

(2) Për përpunimin, miratimin, shfrytëzimin dhe ruajtjen e planeve aksionare për zhurmë kompetentë janë:

- këshilli i komunave gjegjësisht Këshilli i Qytetit të Shkupit me propozimin e kryetarëve të komunave gjegjësisht kryetarit të Qytetit të Shkupit - për aglomerime dhe për vendbanime;
- ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor për - rrugë kryesore,

vija kryesore të hekurudhave dhe aeroporteve kryesore dhe porte ujore, dhe

- personi juridik i cili udhëheq me rajonin me interes të veçantë për kartelën strategjike për zhurmë për rajon me interes të veçantë.

(3) Organet nga paragrafi (2) të këtij neni, organet tjera të administratës shtetërore, si dhe personat juridikë dhe fizikë nga rajonet të cilat janë përfshirë në kartelat strategjike për zhurmë, janë të obliguar ndërmjet vetes të bashkëpunojnë dhe të këmbëjnë të dhëna dhe informata për shkak të përpunimit të planeve aksionare për zhurmë.

(4) Planet aksionare për zhurmë nga paragrafi (1) të këtij neni veçanërisht përmbajnë analiza të gjendjes së përhershme me zhurmën, vlerësimin, parashikimet, dhe masa për zvogëlimin dhe pengimin e zhurmës, të lidhura me tejkalimin e vlerave kufizuese të indikatorit të caktuar të zhurmës në rajonet e aglomerimeve, vendbanimeve dhe rajoneve me interes të veçantë, dhe në afërsi të rrugëve kryesore, vijave kryesore të hekurudhës, aeroporteve kryesore në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(5) Planet aksionare për zhurmë përpunohen për një periudhë prej pesë vjetësh dhe revidohen në secilin pesë vjet.

(6) Masat për pengimin dhe zvogëlimin e zhurmës të parashikuara në planet aksionare për zhurmë, në afatet e përcaktuara, realizohen nga ana e organet kompetente, si dhe pronarëve dhe shfrytëzuesve të objekteve dhe stabilimenteve të cilat janë evidentuar si burim i zhurmës në planet aksionare për zhurmë, duke përfshirë edhe operatorët e instalimeve me A dhe B leje ekologjike të integruara, si dhe krijuesit e zhurmës të evidentuar në kadastrën e krijuesve të zhurmës.

(7) Masat për pengimin dhe zvogëlimin e zhurmës në hapësirë të hapur të dala nga instalimet ekonomike dhe stabilimentet, rregullohen në pajtim me dispozitat nga Ligji për mjedisin jetësor të cilat kanë të bëjnë me A lejen ekologjike të integruar dhe B lejen ekologjike të integruar.

(8) Organet dhe personat juridikë kompetentë për përpunimin e planeve aksionare për zhurmë janë të obliguar të bashkëpunojnë me organet kompetente për përpunimin e planeve aksionare për zhurmë nga shtetet fqinje.

(9) Mënyrën e bashkëpunimit të organeve kompetente për përpunimin e planeve aksionare për zhurmë me organet kompetente për përpunimin e planeve aksionare për zhurmë nga shteti fqinj, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e punëve të jashtme.

(10) Komunat dhe Qyteti i Shkupit, si dhe personat juridikë të cilët administrojnë me rajone me interes të veçantë, janë të obliguar që planet aksionare për zhurmë t'ia dërgojnë për miratim organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, në afat prej tridhjetë ditësh nga dita e përpunimit të tyre. Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor është i obliguar t'i mbledhë, ruajë dhe evidentojë planet aksionare për zhurmë.

(11) Përmbajtjen më të përafërt të planeve aksionare për zhurmë, mënyrën e përpunimit dhe mënyrën e mbledhjes së të dhënave për përpunimin e planeve aksionare për zhurmë, si dhe mënyrën e grumbullimit të tyre, ruajtjen dhe evidentimin, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 18

Pjesëmarrja e opinionit gjatë planifikimit të mbrojtjes nga zhurma në mjedisin jetësor

(1) Gjatë përgatitjes së planeve aksionale për zhurmë, organet kompetente organizojnë debat publik, në të cilin mund të marrin pjesë të gjitha subjektet e interesuara: organet e administratës shtetërore, personat fizikë dhe juridikë, institucionet publike, institucionet shkencore dhe profesionale, shoqatat e qytetarëve, bashkësitë urbane, komunat, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit si dhe subjektet e tjera të interesuara.

(2) Organet kompetente për përpilimin e planeve aksionale për zhurmë në mjedisin jetësor, e mundësojnë shikim të opinionit në Propozim-planet aksionale për zhurmë, në periudhën kohore prej tridhjetë ditësh pune, para mbajtjes së debatit publik. Ata i informojnë subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni me anë të mjeteve të informimit publik, përmes:

- shpalljes në së paku një gazetë, që botohet në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë,
- dhe/ose në mënyrë tjetër përkatëse, për vendin ku mund të kryhet shikimi në planet e propozuara aksionale për zhurmë, bashkë me informatën për procedurën e pjesëmarrjes së opinionit, si dhe për mënyrën, vendin dhe datën e realizimit të debatit publik.

(3) Organet kompetente për miratimin e planeve aksionale për zhurmë, janë të obliguara që gjatë përpilimit të dokumentit të planit, t'i marrin parasysh mendimet e opinionit, të marra në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni, për këtë përgatisin raport të veçantë që është pjesë përbërëse nga dokumentacioni për miratim, i cili dorëzohet te organi kompetent për miratimin e tyre.

(4) Mënyra e shpalljes së informatave dhe e pjesëmarrjes së opinionit në procedurën e përpilimit të planeve aksionale për zhurmë nga paragrafi (1) i këtij neni, dhe mënyra e përgatitjes së raportit nga debati publik nga paragrafi (3) i këtij neni, realizohen në pajtim me dispozitat për vlerësimin strategjik të ndikimit në mjedisin jetësor, nga Ligji për mjedisin jetësor.

VII. MASAT PËR MBROJTJE NGA ZHURMA NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 19

Përcaktimi i masave për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor

(1) Personat juridikë dhe fizikë janë të obliguar që t'i ndërmarrin masat për mbrojtje nga zhurma:

- t'i zgjedhin, blejnë dhe përdorin pajisjet, instalimet, aparatet dhe mjetet e punës dhe mjetet e transportit, që krijojnë nivel të ulët të zhurmës;
- t'i zgjedhin, blejnë dhe përdorin pajisjet, mjetet dhe aparatet e dedikuara për ndihmë në amvisëri, që krijojnë zhurmë në suaza të vlerave kufizuese të nivelit të zhurmës;
- t'i zgjedhin, blejnë dhe përdorin prodhimet në të cilat ekziston shenja për forcën e zërit që e përhapin;
- të kryejnë punë ndërtimore, si dhe të ndërmarrin masa mbrojtëse, në mënyra dhe me qëllim të zvogëlimit të zhurmës dhe reduktimin e saj në suaza të vlerave kufizuese të nivelit të zhurmës;
- të ndërtojnë ndërtesa që i plotësojnë standardet për mbrojtje nga zhurma, që kanë të bëjnë me instalimin e izolimit përkatës të zërit në ndërtesa, me qëllim që zhurma dhe burimet e zhurmës në lokalet e punës dhe në lokalet për qëndrimin e njerëzve, të reduktohen në suaza të vlerave kufizuese të nivelit të zhurmës nga fqinjësia;
- ta instalojnë ose ta vendosin izolimin përkatës të zërit, në ndërtesa në të cilat ekzistojnë lokale të punës dhe lokale për qëndrimin e njerëzve,

ndërsa paraqiten si burime të zhurmës;

- t'i kryejnë aktivitetet e tyre në mënyrën që nuk lejon shkaktimin e zhurmës në mjedisin jetësor, mbi vlerat kufizuese të nivelit të zhurmës;
- të përmbahen nga ndërmarrja e veprimeve dhe aktiviteteve, që te njerëzit krijojnë pakënaqësi nga zhurma;
- mbikëqyrjen e zhurmës, në pajtim me lejet e integruara ekologjike dhe
- të ndërmarrin masa të tjera me qëllim të mbrojtjes nga zhurma.

(2) Organet e administratës shtetërore, organet e komunave, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit, janë të obliguar që t'i ndërmarrin këto masat për mbrojtjen nga zhurma:

- ta zbatojnë mbikëqyrjen e zhurmës, në pajtim me programet për mbikëqyrje të rrjeteve shtetërore dhe lokale për mbikëqyrjen e zhurmës në mjedisin jetësor;
- ta, ndërmarrin kufizimin e përkohshëm të përhapjes së zhurmës, nga burimet e zhurmës;
- ta kufizojnë ose ndalojnë përhapjen e zërit, nga burimi që e përhap;
- të kryejnë matje akustike, për kontrollin dhe mbikëqyrjen e përhershme, të gjendjes me zhurmën;
- të zbatojnë masa mbrojtëse akustike, në bazë të matjes dhe analizës së zhurmës në vendin e përhapjes, në rrugët e përhapjes së zhurmës dhe në vendet e emisionit të zhurmës;
- ta realizojnë lokalizimin e planifikuar të hapësirës së burimeve të zhurmës dhe/ose ndërtesave, si dhe t'i parashohin përmbajtjet që duhet të mbrohen nga zhurma;
- ta përshtatin nivelin e zhurmës së shkaktuar nga burimet e tjera të pavarura të zërit, në suaza të vlerave kufizuese të përcaktuara, e varësisht nga periudha kohore;
- në planet hapësinore dhe urbanistike, të sigurojnë zbatimin e masave dhe kushteve për mbrojtje nga zhurma, përmes renditjes së ndërsjellë në hapësirën e infrastrukturës, objektet industriale, banesore, rekreative dhe objekte të tjera dhe të planifikojnë zona të qeta, dhe ta përcaktojnë regjimin e veçantë të shfrytëzimit të zonave të qeta;
- ta informojnë opinionin, për gjendjen e zhurmës dhe
- të ndërmarrin masa të tjera me qëllim të mbrojtjes nga zhurma.

Neni 20

Kohëzgjatja e një dite dhe një natë

Mbrojtja nga zhurma zbatohet natën dhe ditën, me këtë rast për nevojat e këtij ligji konsiderohet se dita zgjat 12 orë, nga ora 07.00 deri në orën 19.00, mbrëmja zgjat 4 orë, nga ora 19.00 deri në orën 23.00, dhe nata zgjat 8 orë, nga ora 23.00 deri në orën 07.00.

Neni 21

Ndalimi për lëshim në qarkullim, për shfrytëzim dhe prodhim

(1) Ndalohet lëshimi në qarkullim, shfrytëzimi dhe prodhimi i makinave, mjeteve të transportit, aparateve dhe pajisjes për punë dhe prodhim, si dhe i impianteve, mjeteve dhe aparateve për përdorim në amvisëri, që nuk i janë përshtatur normativave dhe standardeve teknike të përcaktuara për mbrojtjen nga zhurma, që kanë të bëjnë me vlerat kufizuese të zhurmës që e prodhojnë në kushte të caktuara të përdorimit, dhe të cilat nuk e kanë shenjë me të dhënat për forcën e zërit që e emetojnë.

(2) Të dhënat për forcën e zërit që e emetojnë mjetet, impiantet, aparatet dhe pajisja nga paragrafi (1) i këtij neni, duhet të jenë të shënuara në prodhim në pajtim me standardet maqedonase, si dhe me standardet dhe rekomandimet e Unionit Evropian.

Neni 22

Përmbajtja për mbrojtjen nga zhurma gjatë planifikimit hapësinor

(1) Planet hapësinore dhe urbanistike dhe aktet për zbatimin e tyre, në kuadër të përmbajtjes për mbrojtje, duhet të përmbajnë edhe masat mbrojtëse për zhurmë.

(2) Masat mbrojtëse për zhurmë nga paragrafi (1) i këtij neni, që duhet t'i përmbajnë planet hapësinore dhe urbanistike, do t'i përcaktojë ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e transportit dhe lidhjeve dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

Neni 23

Standardet për mbrojtje nga zhurma gjatë ndërtimeve

(1) Në procedurën për lëshimin e lejes për ndërtim, organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e rregullimit hapësinor dhe kryetari i komunës dhe i komunës në qytetin e Shkupit, është i obliguar që të konfirmojë nëse dokumentet e planit për objektin, që janë lëndë për lejen e ndërtimit, i kanë plotësuar kushtet dhe masat e veçanta, lidhur me standardet për mbrojtje nga zhurma, si vijon:

- nëse niveli i zhurmës, që është pasojë e përdorimit ose i punës së burimit, nuk i tejkalon vlerat kufizuese të përcaktuara të nivelit të përhapjes në burimin e zhurmës;
- nëse janë siguruar masat për mbrojtje nga zhurma, për pengimin ose zvogëlimin e nivelit të zhurmës, si pasojë e përdorimit ose i punës së ndonjë burimi të zhurmës në objekt;
- nëse në rajonet me komunikacion të zmadhuar rrugor, hekurudhor, ajror dhe/ose ujor, nuk do të tejkalohen vlerat kufizuese të niveleve të zhurmës, si pasojë nga përdorimi ose nga puna e burimit të zhurmës dhe
- nëse janë siguruar kushtet dhe masat e tjera, që janë të domosdoshme për mbrojtje nga zhurma, në pajtim me dedikimin specifik të objektit dhe vendndodhjes së tij.

(2) Gjatë zgjedhjes së kushteve dhe masave për mbrojtje nga zhurma, nga paragrafi (1) alineja 2 e këtij neni, përparësi kanë kushtet dhe masat për zvogëlimin e përhapjes së zhurmës në burimin e tij, lidhur me masat për pengimin e përhapjes së zhurmës.

VIII. MONITORIMI I ZHURMËS NË MJEDISIN JETËSOR

Neni 24

Qëllimet e monitorimit

(1) Monitorimi i gjendjes në sferën e zhurmës (në tekstin e mëtejme: monitorimi), kryhet në mënyrën dhe kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

(2) Qëllimi i monitorimit të zhurmës është vendosja e unitetit dhe standardeve në krijimin dhe funksionimin e sistemeve për monitorim, kontroll dhe mirëmbajtjen e bazës gjithëpërfshirëse të të dhënave të nevojshme, për shikimin dhe menaxhimin e gjendjeve me zhurmën, përmes:

- përcjelljes, mbikëqyrjes, matjes dhe vlerësimit sistematik të gjendjes me zhurmën, dhe ndikimit të ndryshimeve në sferën e zhurmës;
- identifikimit, planifikimit dhe kategorizimit të burimeve të zhurmës;
- vlerësimit të efekteve të dëmshme ndaj shëndetit të njerëzve dhe mjedisit jetësor nga zhurma e krijuar;

- përcaktimit dhe propozimit të masave, për përmirësimin e gjendjeve me zhurmën;
- shfrytëzimit të masave të tjera për përcaktimin, vlerësimin dhe përparimin e gjendjes së zhurmës, veçanërisht me modelimin dhe identifikimin e problemeve të ardhshme.

Neni 25

Monitorimi i zhurmës në mjedisin jetësor

Me monitorimin e zhurmës, sigurohen të dhënat si vijojnë:

1. të dhënat për përhapjen e zhurmës nga burimet e lëvizshme;
2. të dhënat për përhapjen e zhurmës nga burimet e stacionuara;
3. të dhënat për nivelin e përcaktuar të zhurmës, në vendet e caktuara për qëndrim;
4. të dhënat nga organet shtetërore, organizatat dhe institucionet shkencore dhe profesionale dhe personat e tjerë juridikë, që e kryejnë matjen dhe përcjelljen e zhurmës nga të gjitha burimet e zhurmës;
5. të dhënat nga vlerësimi i gjendjes së zhurmës;
6. të dhënat për alarmimin dhe masat për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve dhe për përparimin e gjendjeve të zhurmës dhe
7. të dhëna të tjera që kanë të bëjnë me zhurmën.

Neni 26

Rrjeti shtetëror për monitorim

(1) Për monitorimin e zhurmës në territorin e Republikës së Maqedonisë, organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, e instalon rrjetin shtetëror për mbikëqyrjen e zhurmës (në tekstin e mëtejshëm: rrjeti shtetëror).

(2) Me rrjetin shtetëror, sigurohet monitorim i përhershëm i zhurmës, që është pjesë përbërëse nga monitorimi i përgjithshëm i mjedisit jetësor.

(3) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët e mjedisit jetësor, e kryen përcjelljen e gjendjes me zhurmën përmes rrjetit shtetëror dhe udhëheq me rrjetin shtetëror, në pajtim me këtë ligj dhe Ligjin për mjedisin jetësor.

Neni 27

Rrjetet lokale për monitorim

Për monitorimin e zhurmës në rajonin e komunave, qytetit të Shkupit dhe të komunave në qytetin e Shkupit, mund të instalohen rrjetet lokale për monitorim, pas mendimit të marrë paraprakisht nga organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor, ndërsa nën kushte dhe mënyrë të rregulluar me këtë ligj dhe Ligjin për mjedisin jetësor.

Neni 28

Programet për monitorim

(1) Ministri që udhëheq me organin kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, e miraton programin vjetor për punën e rrjetit shtetëror për monitorimin e zhurmës.

(2) Komunat dhe qyteti i Shkupit, e miratojnë planin vjetor për punën e rrjetit lokal për monitorimin e zhurmës, që e dorëzojnë për miratim te organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 29

Stacionet për matje dhe vendet e matjes

(1) Mbikëqyrja e gjendjes në rajonin e zhurmës, kryhet përmes stacioneve për matje dhe vendeve të matjes, e veçanërisht në:

- ndërtesat e dedikuara për edukim dhe arsim, institucionet shëndetësore dhe hapësirat në aglomerate, rajonet industriale dhe të tjera, rrugë, aeroportet dhe hekurudhat.
- rajonet e mbrojtura të shpallura në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e natyrës, sistemet e ndjeshme ekologjike, si dhe vendet nga trashëgimia kulturore dhe natyrore dhe
- rajone të tjera ose objekte, të cilat sipas dedikimit dhe rëndësisë së tyre, janë me rëndësi për përcaktimin e gjendjes me zhurmën.

(2) Vendet e stacioneve për matje dhe vendet e matjes, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punën nga sfera e mjedisit jetësor, në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e transportit dhe lidhjeve dhe organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

Neni 30

Metodologjia për monitorim

Mënyrën, kushtet dhe procedurën për instalimin dhe punën e rrjetit, metodologjinë dhe mënyrën e monitorimit, si dhe kushtet, mënyrën dhe procedurën e dorëzimit të informatave dhe të dhënave nga monitorimi i gjendjes në sferën e zhurmës, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e transportit dhe lidhjeve, dhe me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

Neni 31

Kryerja e monitorimit

(1) Punë të caktuara profesionale për monitorimin e zhurmës, mund të kryejnë edhe organizatat dhe institucionet e autorizuar shkencore profesionale, si dhe personat e tjerë juridikë dhe fizikë, në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Për kryerjen e punëve të caktuara profesionale për mbikëqyrjen e zhurmës, subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, autorizohen nga ana e ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, me ç'rast duhet të plotësohen kushtet si vijojnë:

- të jenë të akredituar në pajtim me Ligjin për akreditim.
- të kenë të punësuar së paku një person, që ka të kryer përgatitjen sipërore profesionale, inxhinier i diplomuar nga sfera e shkencave teknike: mjedisi jetësor, arkitekturë, ndërtimtari, makineri, elektro, fizikan i diplomuar dhe/ose mjek specialist për higjienë dhe/ose ekologji shëndetësore, i cili ka së paku tre vjet përvojë pune dhe
- të posedojnë pajisjen për matjen e zhurmës.

(3) Kushtet më të përafërta lidhur me pajisjen e nevojshme, që duhet ta posedojnë subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Kryetari i komunës, i qytetit të Shkupit dhe i komunës në qytetin e Shkupit, në pajtim me kompetencën e tij, mundet që mbikëqyrjen për

rajonin e komunës së tij për burimet e veçanta, t'ia besojë subjektit nga paragrafi (1) i këtij neni, që ta kryejë në emër të tij dhe për llogarinë e tij.

(5) Dy apo më tepër komuna dhe/ose qyteti i Shkupit, mund ta themelojnë shërbimin e përbashkët që do të kryejë monitorim në rajonin e komunave ose të qytetit të Shkupit, ose t'ia besojnë subjektit nga paragrafi (1) i këtij neni, që ta kryejnë mbikëqyrjen në emër të tyre dhe për llogarinë e tyre, që rregullohet me marrëveshje të veçantë.

(6) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, mban evidencë për subjektet e autorizuar nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 32

Dorëzimi i të dhënave dhe i informatave nga monitorimi

(1) Kryetarët e komunave, e qytetit të Shkupit dhe kryetarët e komunave në qytetin e Shkupit, dhe subjektet e tjera që e kryejnë mbikëqyrjen e gjendjes me zhurmën në pajtim me këtë ligj, janë të obliguar që të dhënat dhe informatat nga monitorimi, t'i dorëzojnë pa kompensim në organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor i përgatit dhe dorëzon raportet nga monitorimi, për nevojat e organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e transportit dhe lidhjeve, organit të administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë, qendrës kompetente për njoftim dhe alarmim, si dhe të kryetarit të komunave dhe të qytetit të Shkupit dhe kryetarëve në komunat e qytetit të Shkupit, dhe organeve dhe institucioneve të tjera shtetërore.

(3) Organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, për realizimin e obligimeve nga marrëveshjet ndërkombëtare, që i ka ratifikuar ose i ka pranuar Republika e Maqedonisë, është organ kompetent për prezantimin e të dhënave për gjendjen me zhurmën, në pajtim me këtë ligj dhe Ligjin për mjedisin jetësor.

IX. SISTEMI INFORMATIV

Neni 33

Sistemi informativ për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor

(1) Organi i administratës shtetërore, kompetent për punët e mjedisit jetësor, e instalon dhe udhëheq me sistemin unik informativ, për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor (në tekstin e mëtejshëm: sistemi informativ) që është pjesë e sistemit të përgjithshëm informativ për mjedisin jetësor në Republikën e Maqedonisë, në pajtim me këtë ligj dhe Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Të dhënat dhe informatat e grumbulluara, të përpunuara dhe të verifikuara, për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor, paraqesin bazë zyrtare të të dhënave për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor, që shërben si bazë për menaxhim dhe mbrojtje nga zhurma.

Neni 34

Baza e të dhënave për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor

Sistemi informativ për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor, përfshin:

1. të dhënat e fituara me monitorimin e zhurmës në mjedisin jetësor, në pajtim me nenin 25 të këtij ligji;
2. të dhënat nga kartat strategjike për zhurmë;
3. të dhënat nga planet aksionale për zhurmë dhe
4. të dhënat e tjera relevante, të fituara me matjet e veçanta të zhurmës

Neni 35

Kadastra e krijuesve të zhurmës në mjedisin jetësor

(1) Kadastra e krijuesve të zhurmës në mjedisin jetësor, është pjesë e Kadastrës për mjedisin jetësor, që e themelon dhe e udhëheq organi kompetent, për kryerjen e punëve profesionale në sferën e mjedisit jetësor, në pajtim me këtë ligj dhe Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Kadastra nga paragrafi (1) i këtij neni, përmban të dhëna për burimet e zhurmës, e posaçërisht të dhëna për:

- emrin ose titullin dhe adresën e subjektit;
- llojin e burimit të zhurmës;
- mikro dhe makro vendin e burimit të zhurmës;
- përshkrimin e shkurtër të aktiviteteve dhe/ose të procesit teknologjik;
- të dhënat e rëndësishme që kanë të bëjnë me forcën e zhurmës që përhapet;
- të dhëna lidhur me lëshimin e pëlqimeve, të lejeve dhe ndryshimet në leje dhe pëlqime, dhe të dhëna të tjera relevante, të cilat kanë të bëjnë me gjendjet me zhurmën;
- kontrollin që kryhet, për gjendjet e konfirmuara dhe për masat e ndërmarra për mbrojtje nga zhurma dhe
- të dhëna të tjera për burimet e zhurmës, që janë relevante për përcaktimin e gjendjes me zhurmën në mjedisin jetësor.

(3) Personat juridikë dhe fizikë, janë të obliguar që të dorëzojnë të dhënat për përgatitjen dhe mirëmbajtjen e Kadastrës nga paragrafi (1) i këtij neni, në pajtim me dispozitat nga Ligji për mjedisin jetësor, që kanë të bëjnë me sistemin informativ.

(4) Të dhënat e Kadastrës nga paragrafi (1) i këtij neni, paraqesin pjesë përbërëse nga sistemi informativ për mjedisin jetësor.

(5) Komunat, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit, për rajonet e veta, mund ta themelojnë dhe ta mirëmbajnë Kadastrën e krijuesve të zhurmës në mjedisin jetësor. Kryetari i komunës, kryetari i qytetit të Shkupit dhe kryetari i komunave në qytetin e Shkupit, të dhënat nga kadastra së paku një herë në muaj, ia dorëzojnë organit të administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 36

Informimi i opinionit për gjendjen me zhurmën në mjedisin jetësor

(1) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët e mjedisit jetësor, përgatit raporte për gjendjen me zhurmën, si pjesë përbërëse të raportit për gjendjen në mjedisin jetësor, në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor, si dhe lloje të tjera raportesh në pajtim me obligimet nga marrëveshjet ndërkombëtare, që i ka ratifikuar ose i ka pranuar Republika e Maqedonisë.

(2) Organi i administratës shtetërore, kompetent për punën nga sfera e mjedisit jetësor, është i obliguar që gjatë vitit ta informojë me kohë dhe saktësisht opinionin për gjendjen rrjedhëse të zhurmës në mjedisin jetësor, përparimin e arritur, planet e ardhshme dhe drejtimet për përmirësimin e gjendjes me zhurmën në mjedisin jetësor.

(3) Kryetarët e komunave dhe i qytetit të Shkupit, janë të obliguar që t'i shpallin kartat strategjike për zhurmë dhe planet aksionale për zhurmë, në pajtim me nenin 15 dhe nenin 17 të këtij ligji, si dhe të njoftojnë për masat e tjera për mbrojtjen nga zhurma dhe për masat e aktivitetet për përmirësimin e gjendjes së përgjithshme në rajonin e vet, të realizuara në vitin paraprak dhe për aktivitetet e parapara për vitin e ardhshëm.

(4) Përmbajtja dhe mënyra për informimin dhe njoftimin për gjendjet në mbrojtjen nga zhurma, kryhet në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(5) Organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë, si dhe institucionet kompetente shëndetësore që e kryejnë vlerësimin e efekteve të dëmshme për shëndetin e njerëzve, që i janë ekspozuar nivelit të madh të zhurmës, dhe efekteve shëndetësore të njerëzve që i janë ekspozuar zhurmës, janë të obliguar që rregullisht ta informojnë popullatën e prekur dhe organet kompetente, për preventivën dhe zvogëlimin e zhurmës dhe të efekteve potenciale negative shëndetësore nga zhurma.

Neni 37

Qasja në informata

(1) Të dhënat dhe informatat nga sistemi informativ për gjendjen e zhurmës në mjedisin jetësor janë të arritshme për publikun.

(2) Organet kompetente dhe personat e tjerë juridikë që kanë të dhëna dhe informata për gjendjen e zhurmës janë të detyruar që të sigurojnë qasje të publikut në to, në formë të rregulluar, në mënyrë dhe në procedurë të përcaktuar me Ligjin për mjedisin jetësor.

X. KUSHTET DHE MASAT TEKNIKE PËR MBROJTE NGA ZHURMA NË MJEDISIN JETËSOR TË SHKAKTUAR NGA BURIMET E VEÇANTA

Neni 38

Zhurma në mjedisin jetësor e shkaktuar nga komunikacioni rrugor, hekurudhor, ajror dhe ujqor

(1) Si burim i veçantë i zhurmës në mjedisin jetësor konsiderohen veçanërisht;

- komunikacioni rrugor, respektivisht automjetet që kanë së paku katër rrota dhe shpejtësi maksimale që tejkallon 25 kilometra në orë,
- komunikacioni hekurudhor, respektivisht sistemi hekurudhor, transporti hekurudhor dhe infrastruktura hekurudhore,
- komunikacioni, respektivisht aeroplanët me masë më të madhe të fluturimit prej 34 000 kg ose më shumë, me kapacitet të brendshëm maksimal të vendeve prej mbi nëntëmbëdhjetë ulëse të udhëtarëve, duke përfshirë ulëset e ekuipazhit dhe
- komunikacioni ujqor, respektivisht objektet ujqore në ujërat e brendshme.

(2) Llojet më të afërta të burimeve të veçanta të zhurmës nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe kushtet për mbrojtje nga zhurma, të shkaktuara nga komunikacioni rrugor, hekurudhor dhe ujqor, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për sferën e transportit dhe lidhjeve, ministrin që administron me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e punëve të brendshme.

Neni 39

Zhurma në mjedisin jetësor e shkaktuar nga stabilimentet, pajisjet, instalimet dhe impiantet që përdoren në hapësirë të hapur

(1) Si burim i veçantë i zhurmës në mjedisin jetësor konsiderohen veçanërisht;

- stabilimentet, pajisjet, instalimet dhe impiantet që përdoren në hapësirë të hapur në të cilat veçmas bëjnë pjesë:

1) impiantet e makinerisë, aparatet dhe/ose mjetet që janë vetëlëvizëse ose që mund të lëvizin me elementin e fuqisë motorike, dhe

2) pajisjet e palëvizshme për përdorim industrial.

(2) Llojet më të afërta të burimeve të veçanta të zhurmës nga paragrafi (1) të këtij neni, si dhe kushtet që duhet t'i plotësojnë stabilimentet, pajisjet, instalimet dhe impiantet që përdoren në hapësirë të hapur në lidhje me zhurmën e emetuar dhe standardet për mbrojtjen nga zhurma, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për sferën e ekonomisë, ministrin që administrojnë me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e punës dhe politikës sociale dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

Neni 40

Zhurma në mjedisin jetësor e shkaktuar nga impiantet, mjete dhe aparate për shfrytëzim në amvisëri

(1) Si burime të veçanta të zhurmës në mjedisin jetësor veçanërisht konsiderohen edhe impiantet, mjetet dhe aparatet që përdoren në amvisëri që u takojnë makinave, pjesëve të makinave ose instalimeve të prodhuara kryesisht për shfrytëzim në banesa, duke përfshirë bodrumet, garazhet dhe objektet e tjera ndihmëse, si dhe aparatet për amvisëri që shërbejnë për mirëmbajtje, pastrim, përgatitje dhe ruajtjen e ushqimit, prodhimit dhe distribuimit të aparateve për ftohje dhe ngrohje, klimatizim dhe aparate të tjera që përdoren për qëllime joprofesionale.

(2) Llojet më të afërta të burimeve të veçanta të zhurmës nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe kushtet që duhet t'i plotësojnë makinat, mjetet për amvisëri në drejtim të standardeve për mbrojtje nga zhurma, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për sferën e ekonomisë, ministrin që administrojnë me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e punës dhe politikës sociale dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

Neni 41

Zhurma në mjedisin jetësor e shkaktuar nga fqinjësia

(1) Si burim i veçantë i zhurmës në mjedisin jetësor konsiderohen aktivitetet e fqinjëve, duke i përfshirë edhe aktivitetet ndërtimore në fqinjësi, si dhe aktivitetet, makinat, mjetet dhe aparatet që përdoren në fqinjësi për qëllime profesionale.

(2) Llojet më të afërta të burimeve të veçanta të zhurmës nga paragrafi (1) i këtij neni, kushtet për mbrojtje nga zhurma të shkaktuara nga burimet e veçanta nga paragrafi (1) i këtij neni, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga

sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për sferën e transportit dhe lidhjeve, ministrin që administron me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë.

(3) Aktivitetet ndërtimore në ndërtesa banesore mund të bëhen vetëm gjatë ditës.

(4) Kryerësi i aktiviteteve ndërtimore është i detyruar që punët t'i bëjë në periudhën më të shkurtët të mundshme dhe në mënyrë që shkakton zhurmë mundësisht sa më të vogël. Realizuesi i aktiviteteve ndërtimore është i detyruar që të sigurojë gjatë ditës së paku dy orë pushim, të cilën kohë e rregullon në marrëveshje me këshillin shtëpiak të ndërtesës së banimit.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (3) i këtij neni, realizuesi i aktiviteteve ndërtimore në rast të rrezikut ose që të pengojë ndonjë rrezik tjetër, aktivitetet ndërtimore mund t'i bëjë edhe më gjatë, për çka detyrimisht e informon këshillin shtëpiak.

(6) Këshilli shtëpiak është i detyruar t'i mundësojë realizuesit 10 orë pune gjatë ditës në të cilat do të realizohen aktivitetet ndërtimore.

(7) Në ndërtesat e banimit ku nuk ka këshill shtëpiak, realizimi i aktiviteteve ndërtimore rregullohet në marrëveshje midis vetë banuesve me ç'rast në mënyrë adekuate zbatohen dispozitat e këtij neni.

Neni 42

Zhurma në mjedisin jetësor e shkaktuar nga ndonjë pajisje tjetër e pavarur e zhurmshme

Zhurma e shkaktuar nga burime tjera të pavarura të zhurmshme varësisht nga periudha kohore dhe vendpozicioni i burimit duhet të jetë në suazat e vlerave kufizuese në nivel të zhurmës, të përcaktuar në pajtim me dispozitën e nenit 9 paragrafin 4 të këtij ligji.

XI. FINANCIMI

Neni 43

Burimet e financimit

(1) Mjetet administruese të zhurmës në mjedisin jetësor për të cilat është kompetent organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor, sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, si dhe nga burime të tjera mjetesh të përcaktuara me ligj.

(2) Me mjetet nga paragrafi (1) i këtij neni financohet Programi vjetor për punën e rrjetit shtetëror për monitorimin e zhurmës në mjedisin jetësor, përpunimin e hartave strategjike për zhurmë nga neni 14 paragrafi 1 alineja 1 të këtij ligji, si dhe planet aksionare për zhurmë nga neni 14 paragrafi 1 alineja 2 e këtij ligji, informimi dhe edukimi i banorëve si dhe masat e tjera për mbrojtje që ndërmerren në pajtim me këtë ligj.

(3) Mjetet për formimin, punën, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e rrjetit shtetëror nga neni 26 i këtij ligji, sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë dhe nga burime të tjera mjetesh të përcaktuara me ligj.

Neni 44

Mjetet nga buxhetet e njësive të vetadministrimit lokal

(1) Mjetet për administrimin e zhurmës në mjedisin jetësor për të cilat kompetencë kanë komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat në Qytetin e

Shkupit, sigurohen nga buxheti i komunave, i Qytetit të Shkupit dhe komunave të Qytetit të Shkupit si dhe nga burime tjera të mjeteve të përcaktuara me ligj.

(2) Me mjetet nga paragrafi (1) të këtij neni financohet Programi vjetor për punën e rrjetit lokal për monitorimin e zhurmës në mjedisin jetësor, përpunimin e hartave strategjike për zhurmë nga neni 14 paragrafi 1 alineja 1 e këtij ligji, si dhe planet aksionare për zhurmë nga neni 14 paragrafi 1 alineja 2 e këtij ligji, informimi dhe edukimi i banorëve si dhe masat e tjera për mbrojtje që ndërmerren në pajtim me këtë ligj.

(3) Mjetet për formimin, punën, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e rrjetit lokal nga neni 27 i këtij ligji, sigurohen nga Buxheti i komunës, i Qytetit të Shkupit dhe komunave të Qytetit të Shkupit dhe nga burime të tjera të mjeteve të përcaktuara me ligj.

Neni 44-a

Mjetet nga arkëtimi i gjobave të shqiptuara Mjetet nga arkëtimi i gjobave të shqiptuara nga inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të qytetit të Shkupit dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave në qytetin e Shkupit, janë të hyra të komunave, të qytetit të Shkupit dhe të komunave të qytetit të Shkupit.

XII. MBIKËQYRJA DHE ORGANET KOMPETENTE

Neni 45

Organet kompetente

(1) Mbikëqyrjen mbi zbatimin e këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji e bën organi i administratës shtetërore kompetent nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Mbikëqyrjen inspektuese në zbatimin e këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji e bën Inspektorati shtetëror për mjedis jetësor, përmes inspektorëve shtetërorë për mjedis jetësor.

(3) Për punët në kompetencë të komunave, të Qytetit të Shkupit dhe komunave të Qytetit të Shkupit, të përcaktuara me këtë ligj, mbikëqyrjen inspektuese në zbatimin e këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji e bëjnë inspektorët e autorizuar për mjedis jetësor të komunave, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejme: inspektorët e autorizuar për mjedisin jetësor).

(4) Mbikëqyrjen inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe të dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji që kanë të bëjnë me masat për pengimin dhe zvogëlimin e dëmit të zhurmës ndaj shëndetit dhe ekspozimit të banorëve e bën Inspektorati Shtetëror Sanitar i Shëndetësisë.

(5) Mbikëqyrjen inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe të dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji që kanë të bëjnë me lëshimin në treg të makinave, mjeteve transportuese, makinave dhe pajisjeve për punë dhe prodhim, si dhe makinave, mjeteve dhe aparateve për përdorim në amvisëri të përcaktuara me nenin 21 dhe nenin 40 nga ky ligj e bën Inspektorati shtetëror i tregut, kurse për vënie në përdorim, respektivisht shfrytëzim të makinave, aparateve dhe pajisjeve, mbikëqyrjen inspektuese e bën Inspektorati shtetëror për inspektim teknik.

Neni 46

Asistenca gjatë mbikëqyrjes inspektuese

Inspektorët shtetërorë për mjedis jetësor dhe inspektorët e autorizuar për

mjedis jetësor gjatë ndërmarrjes së aktiviteteve për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese në sferën e mbrojtjes nga zhurma, mund të kërkojnë bashkëpunim nga përfaqësuesit e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e punëve të brendshme.

Neni 47

Procedura për mbikëqyrje inspektuese

Inspektorët shtetërore të mjedisit jetësor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, mbikëqyrjen inspektuese në sferën e mbrojtjes nga zhurma, e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij Ligji, Ligjit për mjedisin jetësor dhe Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 48

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror për mjedis jetësor

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij inspektori shtetëror për mjedis jetësor, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe Ligjit për mjedis jetësor, ka të drejtë:

- 1) Të bëjë mbikëqyrje në zbatimin e masave për mbrojtje nga zhurma e dëmshme nga instalimet me A-leje ekologjike integruese dhe B-leje ekologjike integruese në rajonet e mbrojtura edhe atë të konstatojë nëse:
 - funksionimi i aparateve për matjen e zhurmës bëhet sipas normave të përcaktuara dhe në pajtim me lejet ekologjike integruese;
 - operatori i burimit të zhurmës ka siguruar kushte që zhurma të jetë në kufijtë e vlerave të caktuara;
 - zvogëlohet zhurma, në rastet kur kanë përfunduar rrethanat në të cilat është paraqitur nivel më i lartë i zhurmës nga kufijtë e vlerave të caktuara;
 - zbatohen masat e përcaktuara për mbrojtje nga zhurma;
 - janë plotësuar kushtet për mbrojtje nga zhurma e impianteve, pajisjeve, instalimeve dhe aparateve që përdoren në lokal të hapur;
- 2) të konstatojë nëse personi juridik dhe fizik i ka ndërmarrë të gjitha masat e parapara teknike, teknologjike dhe masat e tjera dhe i ka plotësuar standardet e parapara për sjelljen e zhurmës në kufijtë e vlerave të përcaktuara për pajisjet dhe proceset teknike që i përdor, si dhe për rajonet dhe vendet për qëndrimin e njerëzve;
- 3) të konstatojë nëse respektohen kufijtë e vlerave të nivelit të zhurmës nga burimet e zhurmës që janë në kompetencë të veçantë të organeve të administratës shtetërore (neni 9);
- 4) të konstatojë nëse janë ndërmarrë masat për mbrojtje nga zhurma (neni 19);
- 5) të konstatojë nëse përdoren aparate dhe pajisje për punë dhe prodhimtari në instalime (neni 21);
- 6) të konstatojë nëse janë siguruar masat për mbrojtje nga zhurma gjatë rritjes së komunikacionit hekurudhor, ajror dhe/ose ujor (neni 38);
- 7) të konstatojë nëse plotësohen kushtet për mbrojtje nga zhurma të shkaktuar nga komunikacioni hekurudhor, ajror dhe/ose ujor (neni 38);
- 8) të konstatojë edhe gjendje të tjera me qëllim të sigurimit të zbatimit të këtij ligji.

Neni 49

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit të autorizuar shtetëror për mjedisin jetësor të komunave dhe të Qytetit të Shkupit

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij, inspektori i autorizuar për mjedis jetësor i komunës dhe Qytetit të Shkupit, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe Ligjit për mjedis jetësor, ka të drejtë:

- 1) Të bëjë kontrollin e zbatimit të masave për mbrojtje nga zhurma e instalimeve me B-leje ekologjike integruese dhe në objektet tjera të përcaktuara në pajtim me Ligjin për mjedis jetësor, edhe atë nëse:
 - operatori i burimit të zhurmës ka siguruar kushte që zhurma të jetë në kufijtë e vlerave të caktuara;
 - zvogëlohet zhurma, në rastet kur kanë përfunduar rrethanat në të cilat është paraqitur niveli më i lartë i zhurmës nga kufijtë e vlerave të përcaktuara;
 - operatori i burimit të zhurmës i ka ndërmarrë të gjitha masat teknike, teknologjike dhe tjera për sjelljen e zhurmës në kufijtë e vlerave të caktuara për pajisjet, proceset teknologjike, ndërtimet, impiantet dhe instalimet në rajonet dhe vendet për qëndrimin e njerëzve;
- 2) të konstatojë nëse personi juridik dhe fizik i ka ndërmarrë të gjitha masat e parapara teknike, teknologjike dhe masat e tjera, i ka plotësuar standardet e parapara për sjelljen e zhurmës në kufijtë e vlerave të përcaktuara për pajisjet dhe proceset teknike që i përdor, si dhe për rajonet dhe vendet për qëndrimin e njerëzve që janë në kompetencë të veçantë të komunave dhe Qytetit të Shkupit;
- 3) të konstatojë nëse respektohen kufijtë e vlerave të nivelit të zhurmës nga burimet e zhurmës që janë në kompetencë të veçantë të komunës dhe Qytetit të Shkupit (neni 9);
- 4) të konstatojë nëse personat juridikë dhe fizikë i ndërmarrin masat për mbrojtje nga zhurma nga neni 19 paragrafi (1) nga ky ligj;
- 5) të konstatojë nëse plotësohen kushtet për mbrojtje nga zhurma e shkaktuar nga impiantet, pajisjet, instalimet dhe aparatet që përdoren në lokal të hapur (neni 39);
- 6) të konstatojë nëse zhurma e shkaktuar nga burime tjera të zhurmës është në suazat e kufijve të vlerave në nivelin e zhurmës (neni 42)
- 7) të konstatojë edhe gjendje të tjera me qëllim të sigurimit të zbatimit të këtij ligji.

Neni 50

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit të autorizuar për mjedisin jetësor i komunës dhe i komunave të Qytetit të Shkupit

- (1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij, inspektori i autorizuar për mjedis jetësor i komunës dhe i komunave të Qytetit të Shkupit, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe Ligjit për mjedis jetësor, ka të drejtë të bëjë kontroll në zbatimin e masave për mbrojtje nga zhurma e dëmshme, edhe atë nëse:
- 1) niveli i zhurmës gjatë kryerjes së veprimtarisë hoteliere dhe turistike është në suazat e kufijve të vlerave të përcaktuara;
 - 2) administruesi i objekteve hoteliere dhe turistike, për burimin e zhurmës ka siguruar kushte që zhurma të jetë në kufijtë e vlerave të përcaktuara;
 - 3) dokumentet e planit për objektet që janë lëndë për lejimin e ndërtim i kanë plotësuar kushtet dhe masat e veçanta në lidhje me standardet për mbrojtje nga zhurma (neni 23);
 - 4) janë plotësuar kushtet për mbrojtje nga zhurma e shkaktuar nga impiantet, pajisjet, instalimet dhe aparatet që përdoren në lokal të hapur (neni 39);
 - 5) janë plotësuar kushtet për mbrojtje nga zhurma e shkaktuar nga aktivitetet e fqinjëve, duke përfshirë edhe aktivitet ndërtimore në fqinjësi, si dhe aktivitetet, makinat, mjetet dhe aparatet që përdoren, respektivisht që përdoren në fqinjësi për qëllime profesionale (neni 41).
 - 6) aktivitetet e përcaktuara në nenin 41 të këtij ligji realizohen në mënyrë që siguron mbrojtje nga zhurma;
 - 7) zhurma e shkaktuar nga burime tjera të zhurmës është në suazat e kufijve të vlerave në nivel të zhurmës (neni 42)
 - 8) të konstatojë edhe gjendje tjera me qëllim të sigurimit të zbatimit të këtij ligji.

- (2) Inspektori i autorizuar për mjedis jetësor i komunës në Qytetin e

Shkupit, kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese nga paragrafi (1) pikat 4 dhe 7 të këtij neni e realizon për ato aktivitete dhe objekte që janë në kompetencë të veçantë të komunës në Qytetin e Shkupit.

Neni 51

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së Inspektoratit Shtetëror të Tregut

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga fushëveprimi i vet, Inspektorati Shtetëror i Tregut ka të drejtë:

- të konstatojë nëse makinat, mjetet e transportit, instalimet dhe pajisja për punë dhe prodhimtari, si dhe instalimet, mjetet dhe aparatet që shfrytëzohen në amvisëri të cilat lëshohen në qarkullim, përdoren ose prodhohen të përshtatura me normat dhe standardet e përcaktuara për mbrojtje nga zhurma (neni 21 paragrafi 1);
- të konstatojë nëse makinat, mjetet e transportit, instalimet dhe pajisja për punë dhe prodhimtari, si dhe instalimet, mjetet dhe aparatet që shfrytëzohen në amvisëri e kanë të shënuar nivelin e fuqisë së zërit që e përhapin (neni 21 paragrafi 2);
- të konstatojë nëse instalimet, mjetet dhe aparatet të cilat përdoren në amvisëri në të cilat bëjnë pjesë makina, pjesë të makinave ose pjesë të instalimeve të prodhuara kryesisht për përdorimin e tyre nëpër banesa përfshirë këtu edhe bodrumet, garazhet dhe objektet e tjera ndihmëse, si dhe aparatet e amvisërisë që shërbejnë për mirëmbajtje, higjienë, përgatitje dhe për ruajtjen e ushqimit, për prodhim dhe shpërndarjen e të ftohtit dhe nxehtësisë, kondicionerë e aparate të tjera që përdoren për qëllime joprofesionale, i kanë përmbushur kushtet e mbrojtjes nga zhurma (neni 40);
- të konstatojë edhe situata të tjera me qëllim të sigurimit të zbatimit të këtij ligji.

(2) Inspektorati Shtetëror i Tregut mbikëqyrjen inspektuese nga paragrafi (1) i këtij neni, e bën në përputhje me këtë ligj dhe me Ligjin e inspeksionit të tregut.

Neni 51-a

Procedura për edukim

(1) Nëse gjatë kryerjes të mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror për mjedis jetësor, përkatësisht inspektori i autorizuar për mjedis jetësor, përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, konstaton se është kryer parregullsi nga neni 57 paragrafi (1) pikat 3, 5, 6, 8 dhe 9 të këtij ligji, është i detyruar që të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat të caktuar dhe me dorëzimin njëkohësisht të ftesës për edukimin e personit ose subjektit ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes të mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formën dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe mënyrën e realizimit të edukimit, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Edukimin e organizon dhe e realizon Inspektorati Shtetëror për Mjedisin Jetësor, inspektori i autorizuar për mjedis shtetëror, përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e realizimit të mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më shumë parregullsi të njëjta ose të ngjashme për një ose më shumë subjekte.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

(6) Nëse personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njëjtin e mbaron, do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e konstatuar.

(7) Nëse inspektori shtetëror, inspektori i autorizuar për mjedis jetësor përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, gjatë realizimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se janë mënjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) të këtij neni, miraton konkluzion me të cilën e ndërpret procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori shtetëror, inspektori i autorizuar përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, gjatë realizimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) të këtij neni, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit për Kundërvajtje.

(9) Inspektorati Shtetëror për Mjedisin Jetësor, inspektori i autorizuar përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili ka kryer mbikëqyrje inspektuese mban evidencë unike për edukimin e realizuar, në mënyrë të përcaktuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 51-b

Raportet

Inspektori shtetëror për mjedis jetësor, përkatësisht inspektori i autorizuar për mjedis jetësor, përkatësisht organi tjetër i administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, është i detyruar që të mbajë evidencë për mbikëqyrjet dhe inspektimet e kryera personave fizikë dhe juridikë, për të cilët përgatit raport tremujor dhe të njëjtin e shpall në ueb faqen e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, përkatësisht në ueb faqen e komunës përkatësisht të Qytetit të Shkupit, përkatësisht në ueb faqen e organit tjetër të administratës shtetërore i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese.

Neni 52

Marrja e aktvendimeve nga ana e inspektorëve të mjedisit jetësor

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes së inspektimit, inspektorët e mjedisit jetësor nga nenet 48, 49 dhe 50 të këtij ligji, personave fizikë dhe/ose juridikë, me aktvendim mund t'u urdhërojnë:

- brenda afatit të caktuar kohor të ndërmarrin masa për uljen e vlerës së nivelit të përhapjes të zhurmës në kuadër të vlerave të përcaktuara kufizuese;
- të bëjnë matje akustike ose vlerësim të zbatimit të standardeve për mbrojtje nga zhurma apo zbatimin e masave mbrojtëse të zhurmës;
- ta masin depërtimin e zhurmës ndërmjet fqinjëve;
- ta caktojnë kohën e realizimit të aktiviteteve ndërtimore të fqinjët dhe masat mbrojtëse që duhet të ndërmerren për mbrojtje nga zhurma;
- të urdhërojnë matje akustike të personat juridikë dhe fizikë të cilët shfrytëzojnë burim të zhurmës në zonat dhe vendet e qëndrimit të njerëzve;
- t'i ndërmarrin masat e përcaktuara për mbrojtje nga zhurma;
- ndalim të shfrytëzimit të ndërtimeve të ndërtuara, të rikonstruara dhe të adaptuara nëse nuk janë zbatuar masat e përcaktuara për mbrojtje nga

zhurma, përderisa këto masa nuk zbatohen;

- ndalim të përdorimit të burimeve të zurmës përderisa nuk ndërmerren masat e përcaktuara për mbrojtje nga zhurma;
- ta kufizojnë ose ndalojnë kryerjen e veprimtarisë dhe aktivitetëve të tjera, të cilat për shkak të zurmës së krijuar pengojnë gjatë pushimit të njerëzve dhe e pengojnë qetësin e natës të njerëzve, nëse kjo nuk mund të arrihet me masën nga alineja 8 e këtij paragrafi;
- ndalim të përdorimit të makinave, mjeteve transportuese, instalimeve, objekteve, burimeve të veçanta të zëshme dhe të pajisjes për të cilat nuk posedon të dhëna prej prodhuesit për nivelin e zurmës, të cilën e përhapin në kushte të caktuara të përdorimit;
- ndalim të kryerjes së veprimtarive dhe aktivitetëve nëse ato kanë filluar pa akt të organeve kompetente, me të cilin përcaktohet se janë zbatuar masat e parapara për mbrojtje nga zhurma;
- ta kufizojnë ose ndalojnë kryerjen e veprimtarisë apo aktivitetit, deri në përmbushjen e kushteve të përcaktuara dhe masave teknike dhe deri në reduktimin e zurmës në kuadër të vlerave të përcaktuara kufizuese, më së shumti brenda afatit prej tridhjetë ditësh.

(2) Aktvendimi nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të zbatohet me vulosjen e instalimit, pajisjes dhe lokalit, në qoftë se me matjen e zurmës konstatohet përhapja e zurmës në nivel më të lartë prej vlerave të përcaktuara kufizuese.

(3) Ankesë kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror për mjedis jetësor, mund të paraqitet në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(4) Ankesë kundër aktvendimit të inspektorit të autorizuar për mjedis jetësor, mund të paraqitet në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(5) Ankesa nga paragrafi (3) i këtij neni, nuk e shtyn ekzekutimin e aktvendimit.

(6) Vulosja e instalimit, pajisjes dhe lokalit nga paragrafi (2) i këtij neni, bëhet përmes vulës së dyllit nga ana e inspektorit kompetent.

(7) Përmbajtjen dhe formën e vulës së dyllit nga paragrafi (5) i këtij neni, e përcakton ministri i cili drejton me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor.

Neni 52-a

Veprimi pas fletëparaqitjes nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, kanë për detyrë që në afat prej shtatë ditësh të veprojnë për iniciativë ose fletëparaqitje për ngritje të procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, kanë për detyrë që ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose fletëparaqitjes për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në afat prej shtatë ditësh nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 53

Mbikëqyrje mbi ligjshmërinë e punës të organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit

të Shkupit

(1) Mbikëqyrja mbi punën e ligjshmërisë së punës të organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit themelohet mbi parimin e ligjshmërisë, përgjegjshmërisë dhe pavarësisë në realizimin e kompetencave të tyre.

(2) Mbikëqyrjen, nga paragrafi (1) i këtij neni, e bën organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor.

Neni 54

Kompetencat gjatë kryerjes së mbikëqyrjes mbi punën e organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes mbi punën e organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit, organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor i kryen punët si vijojnë:

1. vlerëson nëse komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit i kanë hartuar hartat strategjike për zhurmë dhe planet aksionare për zhurmë në përputhje me nenin 15 dhe 17 të këtij ligji;
2. vlerëson nëse gjatë hartimit të planeve aksionare për zhurmë është siguruar pjesëmarrja e publikut (neni 18);
3. vlerëson nëse komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit, ndërmarrin masa për mbrojtje nga zhurma në përputhje me nenin 19, paragrafin 2 të këtij ligji;
4. vlerëson nëse komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit në planet hapësinore dhe urbanistike dhe në aktet për zbatimin e tyre kanë paraparë masa mbrojtëse nga zhurma (neni 22);
5. vlerëson nëse komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit e kanë hartuar dhe e kanë paraqitur për miratim pranë organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor programin e punës të rjetit lokal për mbikëqyrje të zhurmës (neni 28, paragrafi 2);
6. vlerëson nëse komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit kumtojnë masa ndalimi për kryerjen e veprimtarive dhe aktiviteteve, si dhe për përmirësimin e gjendjes me zhurmën, në bazë të dispozitës nga neni 211 të Ligjit për mjedisin jetësor.
7. vlerëson nëse komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit paraqesin të dhëna nga mbikëqyrja (neni 32 paragrafi 1);
8. vlerëson nëse komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit paraqesin të dhëna për mirëmbajtjen e kadastrave përkatës (neni 35 paragrafi 5);
9. vlerëson nëse komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit, e njoftojnë publikun për zhurmë në përputhje me nenin 36 paragrafin 3 të këtij ligji;
10. vlerëson nëse komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit publikut i sigurojnë të dhëna dhe qasje deri te sistemi informativ për gjendjen me zhurmën dhe mjedisin jetësor në përputhje me nenin 37 paragrafin 2 të këtij ligji;
11. vlerëson nëse organet e komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit sigurojnë që kompetencat e tyre të kryhen në përputhje me standardet dhe procedurat e përcaktuara me këtë ligj;
12. ua bën me dije organeve të komunës, të Qytetit të Shkupit dhe komunave të Qytetit të Shkupit për tejkalimin e kompetencave të tyre të përcaktuara me këtë ligj dhe me rregull tjetër dhe u propozon masa përkatëse për tejkalimin e gjendjes së këtyre;
13. sugjeron për mangësitë e caktuara materiale dhe procedurale gjatë punës së organeve të komunës, të Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit, të cilat mund ta pamundësojnë kryerjen e punëve me interes publik me peshë lokale;
14. jep udhëzime për zbatim konsekuent të kompetencave të komunës,

qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit, sipas kërkesës së tyre të përcaktuar me këtë ligj;

15. e ndjek miratimin në kohë të rregullave dhe dokumenteve sipas planit, të cilat komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit i miratojnë në përputhje me këtë ligj;

16. paraqet iniciativa dhe propozime pranë komunës, Qytetit të Shkupit dhe pranë komunave të Qytetit të Shkupit, në qoftë se konstaton se ky ligj nuk zbatohet;

17. paraqet iniciativa dhe propozime pranë komunës, Qytetit të Shkupit dhe pranë komunave të Qytetit të Shkupit në qoftë se konstaton se ky ligj nuk zbatohet si pasojë e konfliktit të kompetencave ndërmjet organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit;

18. e ndjek ligjshmërinë e aktvendimeve të cilat kryetari komunës, kryetari i Qytetit të Shkupit dhe kryetarët e komunave të Qytetit të Shkupit i marrin gjatë zgjidhjes të drejtave individuale, obligimeve dhe interesave të personave juridikë dhe fizikë;

19. jep mendim dhe ndihmë profesionale sipas propozim-rregullave të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit sipas kërkesës së tyre;

20. e ndjek realizimin transparent të punës të organeve të komunës, të Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit, veçanërisht në aspekt të njoftimit të rregullt, me kohë, të drejtë dhe të tërësishëm të qytetarëve;

21. e ndjek realizimin e mbikëqyrjes paraprake të rregullave të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit;

22. me kohë i njofton organet e komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit për gjendjen e konstatuar gjatë punës së tyre dhe për masat e ndërmarra gjatë kryerjes së mbikëqyrjes;

23. vlerëson edhe punë të tjera që kanë të bëjnë me atë nëse komunat, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit i kanë ndërmarrë masat e domosdoshme për të cilat janë kompetent për zbatimin e këtij ligji;

(2) Për masat dhe aktivitetet e ndërmarra nga paragrafi (1) i këtij neni, organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mjedisit jetësor e njofton organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e vetadministrimit lokal.

(3) Gjatë kryerjes së punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mjedisit jetësor e ka për detyrë që organeve të komunës, Qytetit të Shkupit dhe të komunave të Qytetit të Shkupit t'ua dërgojë sugjerimet dhe t'u caktojë afat brenda të cilit duhet t'i shmangin mangësitë e konstatuara gjatë kryerjes së kompetencave të tyre.

Neni 55

Heqja e kryerjes së kompetencës

(1) Në qoftë se edhe përkrah sugjerimeve dhe masave e aktiviteteve të ndërmarra, organet e komunës, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit nuk e sigurojnë kryerjen e punëve të cilat sipas këtij ligji janë përcaktuar në kompetencën e tyre dhe për kryerjen e të cilave përgjegjësi kanë komuna, Qyteti i Shkupit dhe komunat e Qytetit të Shkupit, u hiqet kompetenca përkatëse, kurse kryerjen e këtyre punëve e ndërmerr organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mjedisit jetësor, por më së shumti deri në një vit nga dita e marrjes të tyre.

(2) Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mjedisit jetësor punët nga paragrafi 1 i këtij neni, i kryen në emër dhe në llogari të komunës, Qytetit të Shkupit dhe komunave të Qytetit të Shkupit.

(3) Për ndërmarrjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, njoftohet organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga

fusha e financave.

XIII. SANKSIONE PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 56

(1) Gjobë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1. niveli i zhurmës gjatë kryerjes së veprimtarisë hoteliere dhe turistike, i tejkalon suazat e vlerave të përcaktuara kufizuese;
2. përdor pajisje, mjete dhe aparate të dedikuara për ndihmë në amvisëri, të cilat krijojnë zhurmë më të lartë se vlerat e përcaktuara kufizuese të zhurmës (neni 19, paragrafi (1), alineja 2);
3. krijon zhurmë më të lartë se vlerat e përcaktuara kufizuese për zhurmë, në suazat e mbrojtjes së përcaktuar gjatë 24 orëve (neni 20);
4. aktivitetet e fqinjëve, duke i përfshirë edhe aktivitetet ndërtimore në fqinjësinë, si edhe aktivitetet, pajisjet, mjetet dhe aparatet të cilat realizohen respektivisht përdoren në fqinjësinë për qëllime profesionale, realizohen në mënyrë të kundërt nga neni 41 i këtij ligji dhe i tejkalojnë vlerat kufizuese të zhurmës;
5. aktivitetet ndërtimore në ndërtesat e banimit i bën në kundërshtim me dispozitat e nenit 41 të këtij ligji;
6. krijon zhurmë nga burimet vetjake të zërit, më të lartë se vlerat kufizuese të përcaktuara në përputhje me këtë ligj (neni 42),

(2) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik, për veprimtaritë nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë prej 150 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Organi kompetent për kumtimin e kundërvajtjeve nga ky nen, është Komisioni për kundërvajtje në përputhje me Ligjin për ambientin jetësor.

(5) Për kundërvajtjet nga ky nen, inspektorët kompetentë, sanksionin kundërvajtës mund ta kumtojnë aty për aty, me dorëzimin e ftesës për pagimin e gjobës të cilën kryerësi është i obliguar që ta paguajë brenda 8 ditëve.

(6) Në qoftë se gjoba nga paragrafi (5) i këtij neni, nuk paguhet në afatin e përcaktuar, inspektorët shtetërorë dhe të autorizuar të ambientit jetësor, janë të obliguar që të parashirojnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit kundërvajtës.

Neni 57

(1) Gjobë në shumë prej 3.000 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1. nuk i ndërmarrin masat për mbrojtje nga zhurma (neni 19, paragrafi 1);
2. përdor pajisje, instalime, aparate dhe mjete për punë dhe mjete transporti të cilat krijojnë nivel të zhurmës më të lartë se i përcaktuari (neni 19, paragrafi (1), alineja 1);
3. zhurma dhe burimet e zhurmës në ndërtimet dhe/ose izolimi përkatës i zërit, i ndërtimeve në hapësirat e punës dhe në hapësirat për qëndrimin e njerëzve, nuk sigurojnë që zhurma të ulet në suazat e vlerave kufizuese të zhurmës nga fqinjësia (neni 19, paragrafi (1), alineja 5);
4. nuk e bën monitorimin e zhurmës, në përputhje me lejet e integruara ekologjike (neni 19, paragrafi (1), alineja 9);
5. lëshon në qarkullim, përdor dhe/ose prodhon makina, mjete transportuese, aparate dhe pajisje për punë dhe prodhimtari, si edhe aparate, mjete dhe aparate për përdorimin në amvisërinë, në territorin e Republikës së Maqedonisë, të cilat nuk e kanë shenjën për fuqinë e zërit

që e emetojnë (neni 21, paragrafi 2);

6. përdor, importon dhe prodhon mjete të cilat nuk i respektojnë normativat dhe standardet e përcaktuara teknike, që kanë të bëjnë me vlerat kufizuese të zhurmës që e prodhojnë nën kushtet e caktuara të përdorimit (neni 21, paragrafi (1));

7. nuk i shënon në prodhimin, të dhënat për fuqinë e zërit që e emetojnë makinat, mjetet e transportit, aparatet dhe pajisja, nën kushtet e caktuara të përdorimit, në përputhje me standardet maqedonase si edhe rekomandimet dhe normat e Unionit Evropian (neni 21, paragrafi (2));

8. informacionet nga monitorimi, nuk i dorëzojnë në përputhje me nenin 32 të këtij ligji;

9. nuk dorëzojnë të dhëna për përpilimin e kadastrës të krijuesve të zhurmës në ambientin jetësor, në përputhje me nenin 35 të këtij ligji;

10. nuk i përmbush kushtet për mbrojtjen nga zhurma, të përcaktuara me këtë ligj (nenet 38, 39, 40 dhe 41);

(2) Gjobë në shumë prej 700 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik, për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë prej 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Organi kompetent për kumtimin e kundërvajtjeve nga ky nen, është Komisioni kundërvajtës i formuar në përputhje me Ligjin për ambientin jetësor.

Neni 58

(1) Gjobë në shumë prej 8.000 deri në 20.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1. realizojnë ndërtime të cilat nuk i përmbushin standardet për mbrojtje nga zhurma (neni 19, paragrafi (1), alineja 5);

2. lëshon në qarkullim, përdor dhe/ose prodhon makina, mjete transporti, aparate dhe pajisje për punë dhe prodhimtari, si dhe aparate, mjete dhe aparate për përdorim në amvisëri, në territorin e Republikës së Maqedonisë, të cilat nuk janë përshtatur me kërkesat e përcaktuara teknike, që kanë të bëjnë me nivelin e përcaktuar të zhurmës që e prodhojnë nën kushtet e caktuara të përdorimit (neni 21, paragrafi 2);

3. në planet hapësinore dhe urbanistike dhe në aktet për realizimin e tyre nuk përmbahen masat mbrojtëse nga zhurma (neni 22);

4. nuk i kanë përmbushur kushtet dhe masat e veçanta, që kanë të bëjnë me standardet për mbrojtje nga zhurma, në përputhje me nenin 23 të këtij ligji;

5. gjatë ndërtimit të rrugëve, të aeroporteve dhe të hekurudhave, nuk zbatohen masat për mbrojtje nga zhurma.

(2) Gjobë në shumë prej 1.400 deri në 2.500 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik, për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Organi kompetent për kumtimin e sanksioneve të kundërvajtjes nga ky nen, është gjykata kompetente.

Neni 59

Procedura për barazim dhe për ndërmjetësim

(1) Për kundërvajtjet e parapara në nenet 56 dhe 57 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë dhe të autorizuar, janë të obliguar që kryerësit të kundërvajtjes, së pari t'i propozojnë procedurë për barazim, para se të parashtrajnë kërkesë për procedurë kundërvajtjeje.

(2) Për kundërvajtjet nga neni 58 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë dhe të autorizuar, kryerësit të kundërvajtjes mund t'i ofrojnë ndërmjetësim

dhe arritje të pajtimit me të cilin kryerësi i kundërvajtjes duhet ta paguajë gjobën, kontributet e tjera ose t'i mënjanojë pasojat e kundërvajtjes.

(3) Në rastet për të cilat është arritur pajtimi për barazim dhe për ndërmjetësim, gjoba e kryerësit mund të zvogëlohet më së shumti për një gjysmë të gjobës maksimale të përcaktuar për kundërvajtje.

(4) Procedurat për barazim dhe për ndërmjetësim udhëhiqen në përputhje me dispozitat e Ligjit për ambientin jetësor.

Neni 60

Udhëheqja e procedurës kundërvajtëse

Procedura para organit për kundërvajtje udhëhiqet në përputhje me dispozitat e Ligjit për ambientin jetësor.

XIV. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 61

(1) Programet nga neni 28 i këtij ligji, do të miratohen brenda tri viteve nga dita e hyrjes së këtij ligji në fuqi.

(2) Kartat strategjike për zhurmë nga neni 15 i këtij ligji dhe Planet aksionare për zhurmë nga neni 17 i këtij ligji, do të miratohen brenda pesë viteve nga nxjerrja e aktit nënligjor nga neni 15, paragrafi 11 dhe neni 17, paragrafi 11 i këtij ligji.

Neni 62

(1) Rregullat për zbatimin e këtij ligji, do të miratohen brenda tri viteve nga hyrja e këtij ligji në fuqi.

(2) Deri në ditën e hyrjes në fuqi të rregullave nga paragrafi (1) i këtij neni, do të zbatohen rregullat ekzistuese.

Neni 63

Makinat, mjetet e transportit, aparatet dhe pajisja për punë dhe prodhimtari, si edhe aparatet, mjetet dhe aparatet për përdorim në amvisëri, si dhe burimet tjera të zhurmës, të cilat janë në përdorim deri në hyrjen e këtij ligji në fuqi, e për të cilat nuk kanë shenjë respektivisht të dhëna për fuqinë e zërit që e emetojnë, duhet të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji brenda afatit prej pesë vjetësh nga hyrja e tij në fuqi.

Neni 64

Me ditën e hyrjes së këtij ligji në fuqi, pushon të vlejë Ligji për pengimin e zhurmës së dëmshme ("Gazeta Zyrtare e RSM" numër 21/1984).

Neni 65

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të zbatohet prej 1 korriku të vitit 2007.

DISPOZITA NGA LIGJE TË TJERË

Ligj për plotësimin e Ligjit për mbrojtjen nga zhurma në mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 124/2010):

Neni 2

Dispozitat më të përfaqësuara të këtij ligji do të miratohen në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Ligj për plotësimin e Ligjit për mbrojtjen nga zhurma në mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 47/2011):

Neni 6

Nenet 2, 3, dhe 4 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Ligj për ndryshimin e Ligjit për mbrojtjen nga zhurma në mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 163/2013):

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 maji 2014.